

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

† KARL L. SCHMIDT (1891-1956)

Κατὰ Ἰανουάριον π. ἔ. ἀπεβίωσεν ἐν Βασιλείᾳ τῆς Ἑλβετίας ὁ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου καθηγητῆς τῆς ἐρμηνείας τῆς Κ. Δ., Γερμανὸς δὲ τὴν καταγωγὴν τε καὶ τὴν προέλευσιν Κ. L. Schmidt, εἷς τῶν ἐπιφανεστέρων, κατὰ τὴν κοινὴν ὁμολογίαν, ἐκπροσώπων τῆς ἐπιστήμης τῆς Κ. Δ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. Ἐγεννήθη ἐν Φραγκφούρτῃ τοῦ Μοίνου τοῦ 1891, μετὰ δὲ λαμπρὰς σπουδὰς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου κ.ἀ., ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ διατελέσῃ ἐπὶ τινα ἔτη βοηθὸς τοῦ ἐπιφανοῦς καθηγητοῦ Ad. Deissmann ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου. Ραγδαία ὑπῆρξεν ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ ἡ ἀκαδημαϊκὴ αὐτοῦ ἐξέλιξις. Τὸ 1918 γενόμενος ὑφηγητῆς τῆς ἐρμηνείας τῆς Κ. Δ. ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου, ἐξελέγη ἤδη τὸ 1921 τακτικὸς καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Giessen, ὁπόθεν μετεκλήθη εἰς τὸ τῆς Ἰένης τὸ 1925, τὸ δὲ 1929 εἰς τὸ τῆς Βόννης, ἔνθα εἶχε τὴν πολύτιμον εὐκαιρίαν νὰ συνεργασθῇ καὶ νὰ συνδεθῇ στενῶς μετὰ τοῦ κορυφαίου τῶν συγχρόνων ἡμῖν θεολόγων Karl Barth. Ὅμως ἅμα τῇ ἐγκαθιδρύσει τοῦ χιτλερικοῦ καθεστῶτος ἀπεβλήθη τῆς θέσεώς του, λόγω τῶν σοσιαλιστικῶν του φρονημάτων, καὶ ἐξόριστος προσέφυγεν εἰς τὴν Βασιλείαν, ὅπου ὑπηρέτησεν κατ' ἀρχὰς ὡς ἐφημέριος μέχρι τοῦ 1935, ὅτε ὑπὸ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τῆς Βασιλείας, ὅπου εἶχον ἐπίσης καταφύγει καὶ οἱ δύο Γερμανοελβετοὶ φίλοι του καὶ ἄλλοτε συνάδελφοι ἐν Βόννῃ, K. Barth καὶ Fr. Lieb, ἐξελέγη ὡς διάδοχος τοῦ K. Götz ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς ἐρμηνείας τῆς Κ. Διαθήκης καὶ ἐκεῖ ὑπηρέτησε μέχρι τοῦ 1953, ὅτε νοσήσας βαρῶς ἀπεσύρθη, ἵνα μὴ ἐπανεέλθῃ πλέον εἰς τὴν θέσιν του. Τῇ 10-1-1956 ἀπεβίωσε, τὸν δὲ ἐπικήδειον λόγον ἐξεφώνησεν ὁ γνωστὸς καθηγητῆς O. Cullmann.

Ὁ Schmidt ὑπῆρξε μετὰ τοῦ Martin Dibelius καὶ τοῦ R. Bultmann εἰς τῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἐρεῦνης τῶν Εὐαγγελίων εἰσηγητῶν τῆς Formgeschichtliche Methode, ἣν εἶχεν εἰσηγηθῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Π. Διαθήκης ὁ Gunkel. Πηξικέλευθοι δὲ ὑπῆρξαν αἱ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς Κ. Δ. μορφολογικαὶ ἐργασίαι τοῦ Schmidt «Der Rahmen der Geschichte Jesu (1919, διατριβὴ ἐπὶ ὑφηγησῆ), Die Stellung der Evangelien in der allgemeinen Religionsgeschichte (1923) καὶ τὸ ἐν τῇ β' ἐκδόσει τῆς Religion in Geschichte und Gegenwart μακρότατον ἄρθρον του περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (1925). Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ ἐργασία του «Le problème du Christianisme primitif» (1938). Κατὰ τὸν Schmidt οἱ μὲν εὐαγγελιστοὶ εἶναι συλλογεῖς τῆς ἐν τοῖς κόλποις τῆς πρώτης Ἐκκλησίας ἀποκρυσταλλο-

θείσης προφορικής παραδόσεως, τὰ δὲ Εὐαγγέλια εἶναι μαρτυραὶ περὶ τῆς πίστεως τῆς ἐν λόγῳ Ἐκκλησίας. Τὰς ἀρχὰς δὲ τῆς μεθόδου ταύτης ἐφήρμοσεν οὗτος ἰδιαίτερος ἐν τῇ διερευνήσει τοῦ προβλήματος περὶ τῆς «Ἐκκλησίας», εἰς τὴν ὁποίαν ἀφίερωσε τὴν μελέτην του *Die Kirche des Urchristentums* (1927) καὶ τὰ περισπούδαστα καὶ εἰς ξένας γλώσσας μεταφρασθέντα ἄρθρα του περὶ «Βασιλείας τοῦ Θεοῦ» καὶ «Ἐκκλησίας», τὰ δημοσιευθέντα ἐν τῷ μνημειῳδῷ *Theolog. Wörterbuch zum N. Test.* τοῦ Kittel, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σπουδαιότερων συνεργατῶν μέχρι τοῦ 1939, ἔτε ὑπὸ τοῦ χιτλερικοῦ καθεστῶτος ἀπηγορεύθη εἰς τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον τοῦ εἰρημένου Λεξικικοῦ ἢ μετ' αὐτοῦ συνεργασία. Ἰδιαίτατα δὲ ἀπασχόλησε τὸν Schmidt, συναφῶς καὶ πρὸς τὴν ιδιότητα αὐτοῦ ὡς ἔξοριστου ὑπὸ ἐνὸς δλοκληρωτικοῦ καθεστῶτος, τὸ πρόβλημα τῆς σχέσεως τῆς «Πρώτης Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Κράτος», ὅπερ ἐξετάζεται ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ βαθυτάτῃ συναισθήσει τοῦ «ξένοι καὶ πάροικοι ἐν τῷ κόσμῳ». Περὶ τὸ πρόβλημα δὲ τοῦτο ἀσχολεῖται ἐν ταῖς μελέταις του *Das Gegenüber von Kirche und Staat in der Gemeinde des N. T.* (1937) καὶ *Polis in Kirche und Welt* (1939), πρὸς καὶ *Die Judenfrage im Lichte der Kap. 9-11 des Römerbriefes* (1943). Ἐκ τῆς συνεργασίας του ἐν τῷ ἔξ ἀντιπροσώπων διαφορῶν ἐπιστημῶν συγκροτουμένῳ *Eranus-Kreis*, πέριξ τοῦ C. G. Jung (1946-1950), προῆλθον αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ *Pneuma hagion als Person und Charisma* (1946), *Homo imago Dei im Alten und N. Testam.* (1948) καὶ *Jerusalem als Urbild und Abbild* (1950). Πρὸς τούτοις ἐδημοσίευσεν ὁ Schmidt ἄλλα τε ἔργα καὶ διαφοροὺς ὁμιλίαις του ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῇ *Volkshochschule* τῆς Βασιλείας.

Ἡ θεολογικὴ αὐτοῦ κατεύθυνσις ἦτο ὁ συνδυασμὸς τῆς φιλολογικῆς καὶ ἱστορικῆς κριτικῆς μετὰ τῆς θεολογικῆς ἐρμηνείας τῆς Ἁγ. Γραφῆς, ὡς οἶδόν τε μακρὰν τῆς ἐπιδράσεως ἀπὸ συγχρόνων ἡμῖν φιλοσοφημάτων. Πεπροικισμένος δὲ οὗτος διὰ πλουσίων δημοσιογραφικῶν καὶ ὀργανωτικῶν ταλάντων ἴδρυσεν καὶ διηύθυνεν ἐπὶ μακρὸν δύο σπουδαῖα θεολογικὰ περιοδικά, τὰ «*Theologische Blätter*» ἐν Γερμανίᾳ (1922—1937) καὶ τὴν «*Theologische Zeitschrift*», ὡς ὄργανον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βασιλείας, ἣν διευθύνει ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της (1945) μέχρι τῆς ἀσθενείας του (1953) ἀνύψωσεν εἰς τὴν περιωπὴν διεθνοῦς φήμης ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ, ἀπέστειλε δὲ αὐτὴν καὶ εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς Θεολογικὸν Σπουδαστήριον δωρεάν. Αἱ περιπέτειαι τῆς ζωῆς του καὶ δὴ καὶ ἡ κατ' αὐτοῦ ἀδιάλλακτος ἐχθρότης τοῦ χιτλερικοῦ καθεστῶτος, ἥτις τὸν ἐπλήρωσε πολλῆς πικρίας κατὰ τὰ σπουδαιότερα ἔτη τοῦ ἐπιστημονικοῦ του βίου, δὲν ἐπέτρεψαν εἰς αὐτὸν νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ ἀκέραιον καὶ ὅσα ἤθελε καὶ ὅσα ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ἐπιστήμην. Ἄλλ' ὅμως καὶ ὅσα ἀπέδωκεν, εἰς ἃ πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ αὐτοῦ δράσις, φέρουσι τὴν σφραγίδα τῆς

πρωτοτυπίας ἐνὸς πνεύματος ζωηροτάτου καὶ ῥηξικελεύθου. Ὁ δὲ χαράσων τὰς ἐπιμνημοσύνας ταύτας γραμμάς, εὐτυχήσας νὰ γνωρίσῃ προσωπικῶς τὸν ἐκλιπόντα σοφὸν ἄνδρα καὶ νὰ συνεργασθῇ μετ' αὐτοῦ ἐν ταῖς Ostwestliche Theologen - Konferenzen τοῦ Νοβισὰδ (1929) καὶ τῆς Βέρνης (1930) καὶ καθ' ὅλου εἰπεῖν διατελῶν ἔκτοτε ἐν στενῇ μετ' αὐτοῦ πνευματικῇ ἐπικοινωνίᾳ καὶ συνεργασίᾳ, δὲν θὰ λησιμονήσῃ ποτὲ τὸν ἔγκριτον ἐπιστήμονα καὶ φίλον αὐτοῦ τε καὶ τῆς Ἑλλάδος, τῆς πρὸς τὴν ὁποίαν ἀγάπης δείγματα φυλάσσει τὰς ἐγκαρδίους κατὰ τε τὸν πόλεμον καὶ μετ' αὐτὸν καὶ δὴ καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐπιστολάς του. Ἀγῆρως εἶη ἡ μνήμη αὐτοῦ!

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ